

Кыргыз Республикасы: 2-деңгээл: Өзгөчө көңүл бурулчу тизме (Tier 2 Watch List)

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү (же Кыргызстан) адамдарды сатууну жоюу боюнча минималдык стандарттарга толук кандуу жооп бербегени менен бул багытта олуттуу иш-аракеттерди жасоодо. Бул иш-аракеттер жаш балдарды сексуалдык эксплуатация максатында сатууга байланышкан иштер боюнча соттук териштирүүлөрдүн жүрүшүндө күч колдонулгандыгын, алдагандыгын же мажбурлагандыгын далилдөөнү камсыздоо бөлүгүндөгү талапты жокко чыгарган жана кайра каралып чыккан Жазык-процесстик кодексти кабыл алууну камтыйт жана жабырлануучулар менен күбөлөрдүн көрсөтмөлөрүн алуу процессин натыйжалуураак уюштурууга багытталган белгилүү бир чараларды карайт.

Өкмөт ошондой эле укук коргоо жана сот органдарынын кызматкерлерин даярдоо деңгээлин жогорулатты, көбүрөөк сандагы жабырлануучуларды жардам алууга кайра багыттады, регионалдык деңгээлде адамдарды сатуу маселелери боюнча бир катар координациялык кеңештерди түздү, убактылуу жашоочу жайларды башкаруу жана алардын иштеши боюнча стандарттарды кабыл алды жана чет жактардагы кыргыз жарандарынын укуктарын коргоо жана аларга колдоо көрсөтүү милдети жүктөлгөн мамлекеттик органды түздү. Антсе да өкмөт буга чейинки отчеттук мезгилге салыштырмалуу иш-аракеттерин активдештирген жок. Өкмөт кайра багыттоонун улуттук механизмдерин жана курмандыктарды аныктоо боюнча стандарттык жетектөөчү принциптерди иштеп чыгууну аяктады, бирок расмий түрдө беките элек. Өкмөт мурдагыдай эле курмандыктардын салыштырмалуу түрдө анча көп эмес санын аныктап, кайра багыттоодо. Расмий чөйрөлөр тарабынан

шерик болуу, коррупция жана курмандыктарды коргоону камсыздабоо иштери расмий адамдардын айыптоодон баш тарткан, айыпталуучуларды эскертип койгон учурлары жөнүндө кабарлардан көрүнүп, бул курмандыктарга кысым көрсөтүүгө же аларды ыктымалдуу адам сатуучуларга карата айыптоодон баш тартууга мажбурлоо үчүн сатып алууга мүмкүнчүлүк берди.

Буга байланыштуу Кыргыз Республикасы эки жыл катары менен өзгөчө көңүл буруу тизмесинин экинчи деңгээлинде калууда.

АРТЫКЧЫЛЫКТУУ БАГЫТТАРДЫ БЕЛГИЛӨӨ МЕНЕН СУНУШТАМАЛАР:

Адамдарды сатууга байланышкан кылмыштарды жасаганга шектелген адамдарды, анын ичинде адамдарды сатууга катыштыгы бар же адамдарды сатуунун курмандыгына карата ырайымсыз мамиле жасаган жана аларды эксплуатациялаган деп шектелип жаткан кызматтагы адамдарды чечкиндүү жана тыкыр түрдө иликтеп, соттук тартипте куугунтукка алуу. • Күнөөлүүлөргө карата айыптоочу өкүмдөрдү чыгаруу жана соттолгондор аларга дайындалган шайкеш келүүчү жана токтотуучу таасир берген түрмөгө камоо жазасын өтөшүн камсыздоо. • Адамдарды сатуунун курмандыктарын натыйжалуу аныктоо, өзгөчө аялуу топтордун, анын ичинде сойкулук менен алектенген адамдардын ичинен аныктоо боюнча иш-аракеттерди активдештирүү жана аларды коргоо кызматына кайра багыттоо • Курмандыктарды идентификациялоо боюнча жетектөөчү принциптерди бекитүү жана ишке киргизүү, жана кызматтагы адамдарга аларды пайдаланууну окутуп-үйрөтүү • Курмандыктарды аныктоо процесси жана аларды коргоо чаралары адамдарды сатуучуларды соттук куугунтуктоого

байланыштырбоону камсыздоо, ошондой эле бардык ыкчам жооп кайтаруу кызматтарына расмий түрдө курмандыктарды идентификациялоого жана аларды жардам көрсөтүү кызматтарына багыттоого уруксат берүү • Адамдарды сатууга байланышкан улуттук мыйзамдарга киргизилген түзөтүүлөргө ылайык ыктымалдуу курмандыктарды натыйжалуу аныктоо, аларга жардам берүү жана коргоо максатында кайра багыттоонун улуттук механизмин түзүү жана ишке киргизүү • Балдар адамдарды сатуунун курмандыктары болушу ыктымал болгон учурларда иликтөө иштерин жана жазыктык куугунтуктоону балдардын жаш курагынын өзгөчөлүктөрүнө жараша жүргүзүү. • Укук коргоо органдарынын өкүлдөрү үчүн адамдарды сатуу маселелери боюнча атайын даярдыкты активдештирүү, анын ичинде эл аралык уюмдардын укук коргоо органдарынын кызматкерлерин, прокурорлорду жана судьяларды окутуп-үйрөтүү жаатындагы иш-аракеттерине көмөктөшүү жолу менен активдештирүү • Адамдарды сатуунун аныкталган курмандыктары адамдарды сатуучулар тарабынан мажбурлоо алдында жасалган укукка каршы иш-аракеттери үчүн жазадан бошотулушун камсыздоо • Жазык-процесстик кодексине ылайык, күбөлүк көрсөтмөлөрдү топтоонун альтернативдик ыкмалары колдонулушун камсыздоо • Курмандыктарга жардам көрсөткөн жарандык коомдун уюмдары менен кызматташтыкты андан ары өнүктүрүү, аларга каржылык жана акчалай эмес жардам берүү.

ЖАЗЫКТЫК КУУГУНТУККА АЛУУ

Өкмөт укук колдонуу ишмердигинин айрым жааттарындагы иш-аракетин улантты. 2018-жыл бою Өкмөт Жазык кодексинин 124-беренесин колдонуп келди, анда эмгектик эксплуатация максатында адамдарды сатуунун бардык формалары жана сексуалдык максатта адамдарды сатуунун айрым формалары

үчүн жазык жоопкерчилиги каралган. Эл аралык укук ченемдерге карабастан, мыйзам балдарды сексуалдык эксплуатациялоого байланышкан кылмыш жасоо фактысын аныктоо үчүн күч колдонуу, алдоо же мажбурлоо болгондугун далилдөөнү талап кылган. Мыйзамда ошондой эле адамдарды сатуунун кеңири аныктамасы берилген, ага «коммерциялык максатта асырап алуу» да кирген. 124-беренедө жаза чарасы катары үй камагына алуудан тартып беш жылга чейин эркинен ажыратуу, же болбосо жетишээрлик катаал жаза болгон беш жылдан сегиз жылга чейин эркинен ажыратуу каралган. Антсе да сексуалдык эксплуатациялоо максатында адамдарды сатууга карата түрмөгө карабастан үй камагына чыгаруу түрүндөгү жаза башка олуттуу кылмыштар үчүн чегерилген жазаларга шайкеш келбейт эмеспи. Ушул кемчиликтерди четтетүү максатында Өкмөт Жазык кодексине түзөтүүлөрдү кабыл алып, ал 2019-жылдын 1-январынан тартып күчүнө кирди. Жаңы кодекстин 171-беренесинде эмгектик жана сексуалдык эксплуатация максатында адамдарды сатуу үчүн жазык жоопкерчилиги белгиленип, 2,5 жылдан тартып 5 жылга чейин эркинен ажыратуу түрүндө жаза каралган. Бул жетишээрлик катаал жаза болуп саналат, сексуалдык эксплуатация максатында адамдарды сатуу үчүн белгиленген жаза чаралары да башка олуттуу кылмыштар, мисалы, адамдарду уурдоо үчүн каралган жаза чараларына шайкеш келет. Өзгөртүүлөр киргизилген мыйзамда ошондой эле балдарды сексуалдык эксплуатациялоого байланышкан кылмыш жасоо фактысын аныктоо үчүн күч колдонуу, алдоо же мажбурлоо болгондугун далилдөө боюнча талап жокко чыгарылган, ал эми адамдарды сатуу аныктамасынан эксплуатациянын формасы катары чыккан «коммерциялык максатта асырап алуу» түшүнүгү алып салынган. Бул болсо адамдарды сатуунун аныктамасынын эл аралык укукка дал келишин камсыздайт. Прокурорлор да адамдарды сатууга шектелген адамдарга карата дене-бойлук

зомбулукту колдонуу, же күч колдоном деп коркутуу, же алдоо жолу менен сойкулук менен алектенүүнү караган 260-берене боюнча айыптаганга мүмкүнчүлүгү бар болчу. Эгер курмандык чоң адам болсо, бул кылмыш үчүн айып төлөө же үч жылдан беш жылга чейин эркинен ажыратуу түрүндөгү жаза, ал эми курмандык 14-17 жаштагы өспүрүм болсо, беш жылдан он жылга чейин эркинен ажыратуу жазасы, эгер жабырлануучу 14 жашка чыга элек бала болсо, он жылдан он беш жылга чейин эркинен ажыратуу жазасы каралган.

2018 – календардык жыл ичинде Өкмөт 124-беренеге ылайык адамдарды сатууга байланышкан эки факт боюнча иликтөө жүргүзгөн, бирок сексуалдык жана эмгектик эксплуатация максатында канча адам адамдарды сатууга аралашкандыгы туурасында эч кандай кошумча маалымат берген эмес. Өкмөт эксплуатация болгондугу тууралуу эч кандай далил жок болгон бала асырап алуудагы алдамчылыкка байланыштуу 124-берене боюнча сегиз фактынын негизинде кылмыш иши козголгондугун маалымдаган. Салыштыра келсек, 2017-жылы Өкмөт адамдарды сатуунун төрт фактысы боюнча иликтөө жүргүзгөн. Өкмөт 124-берене боюнча сегиз шектелген адамды кылмыш жообуна тартты, антсе да бул сегиз адам тең адамдарды сатууга байланышкан кылмышка эмес, бала асырап алууга байланыштуу алдамчылыкка шектелген болчу. Өкмөт 2017-жылы адамдарды сатууга шектелген жети адамды, ал эми 2016-жылы - беш адамды кылмыш жообуна тартты. Өкмөт маалымдагандай, Кыргызстандын соттору 2018-жылдын алгачкы тогуз айында 124-берене боюнча беш адамга өкүм чыгарган. Ал эми 2017-жылы адамдарды сатуу боюнча жети адамга айыптоочу өкүм чыккан. Чыгарылган өкүм боюнча маалыматтар чектелген мүнөзгө ээ, адамдарды сатуу боюнча айыпталган бир адам жети жылга эркинен ажыратылган. Өкмөт адамдарды сатуу, анын ичинде

сойкулукка ортомчулук кылуу жана сойкукана иштетүүгө байланышкан 65 кылмыш иши боюнча иликтөө жүргүзгөн.

Жабырлануучулардын жактоочулары алдын алуучу иликтөөнүн, өзгөчө курмандыктар конкреттүү, далилдөөчү базасы бар арыздарды бере албаган учурда мындай иликтөө болбогондугун кабарлашты. Жарандык коомдун өкүлдөрү укук коргоо органдарынын кызматкерлерин, прокурорлорду жана судьяларды курмандыктарды аныктоо ыкмалары, алар менен күбө катары иштөө, ошондой эле күбө катары көрсөтмөлөрүнө кошумча маалыматтарды алуу сыяктуу темалар боюнча тутумдук түрдө окутуп-үйрөтүп туруунун зарылдыгын белгилешти. Эл аралык өнөктөштөр менен кызматташтыкта жана берилген каржылоонун алкагында Өкмөт 1112 адамды, анын ичинде судьяларды, прокурорлорду жана укук коргоо органдарынын кызматкерлерин тийиштүү даярдиктан өткөрдү. Эл аралык уюмдар белгилегендей, окутуу учурунда негизги басым курмандыктардын кызыкчылыгын көздөгөн ыкмага жасалган.

Бир жыл ичинде адамдарды сатуу иштериндеги кызматтагы адамдардын коррупциясы менен шерик болуш укук коргоо органдарынын иш-аракеттерине тоскоолдук кылган олуттуу көйгөйлөрдөн болуп калды. БӨУ менен эл аралык уюмдар укук коргоо органдарынын кызматкерлери ишти жаап салуу максатында пара алып, ал эми айрым учурларда шектүүлөрдү рейд жасала тургандыгы тууралуу алдын ала эскертип койгондугу туурасында маалымдашкан; изилдөөчү юристтер түзөтүүлөр киргизилген жана 2019-жылдын январында күчүнө кирген Жазык-процесстик кодекс мындай пара берүүлөрдүн ийгиликтүү болушун төмөндөтөт деп белгилешет. Адамдарды сатуучулар курмандыктарга айыптоодон баш тартуу үчүн акча сунуштап, жазадан кутулуп кеткендиги жөнүндө маалыматтар алынган.

КОРГОО

Өкмөт адамдарды сатууга байланышкан иш-аракеттерди күчөттү. Өкмөт 32 курмандыкты аныктап, алар жардам алуу үчүн эл аралык жана бейөкмөт уюмдарга жөнөтүлгөн. Буга чейинки отчеттук мезгил ичинде эки курмандык аныкталып, жардам алуу үчүн жөнөтүлгөн болчу. Өкмөт ошондой эле сексуалдык эксплуатация максатында адамдарды сатуунун сегиз ыктымалдуу курмандыгын аныктап, алар жардам алуу үчүн жергиликтүү бейөкмөт уюмдарына жөнөтүлгөн. Эл аралык уюмдар менен бейөкмөт уюмдар 2018-жылы 183 курмандыкка жардам көрсөткөндүгүн маалымдашты. Алардын ичинен 171и мажбурлап иштетүүгө, сегизи – сексуалдык максатта эксплуатациялоого дуушар болуп, төртөө сексуалдык жана эмгектик максатта эксплуатациялоонун курмандыгы болушкан; 29 курмандык Өзбекстандын жараны; бир курмандык жаш бала жана 106 курмандык эркек адамдар болушкан. Өкмөт 2017-жылы алгачкы ирет иштелип чыккан курмандыктарды аныктоонун стандарттык жол-жоболорун жана кайра багыттоонун улуттук механизм бекиткен жок; эксперттер бул кемчиликтерди курмандыктарды аныктоо жана аларга жардам берүү процессине жолтоо кылган фактылар катары белгилешти. Укук коргоо органдары айрым учурларда ыктымалдуу курмандыктарды жардам алуу үчүн жөнөтүп турганы менен бул иш-аракеттер тутумдук мүнөзгө ээ болгон жок. Ош жана Бишкек шаарларындагы жергиликтүү бийлик адамдарды сатуунун курмандыктарына, анын ичинде чет өлкөлүк жарандарга кызмат көрсөтүлгөн бейөкмөт уюмунун эки убактылуу жайын жайгаштыруу үчүн акысыз негизде имарат бөлүп берген. Ош шаарындагы мындай жайлардын бири 2018-жылы адамдарды сатуунун курмандыктарына бул жерде жардам көрсөтүүсүн токтотту, анткени эл аралык уюм ал имаратты жергиликтүү бейөкмөт уюмуна пайдаланууга берген; мында

Өкмөт тарабынан колдоо алынбастан эле керек учурунда гана кызмат көрсөтүлүп турган. 2019-жылы мартта Өкмөт адамдарды сатуунун курмандыктары үчүн убактылуу жайлардын иштөө, каржылануу жана мониторинг кылуу маселелерин жөнгө салган стандарттарды бекитти. Консулдуктардын кызматкерлери чет өлкөлөрдөгү адамдарды сатуунун сегиз курмандыгына жардам берип, акысыз жол жүрүү үчүн документтерди алып беришкен, бирок аларды репатриациялоо боюнча каржылык колдоо көрсөтүлгөндүгү жөнүндө Өкмөттөн маалымат келип түшкөн эмес. Өкмөт 2018-жылы аныкталган курмандыктардын арасындагы 29 чет элдик адамга юридикалык кеп-кеңеш берип, ошондой эле репатриация боюнча жардам көрсөткөн.

Укук коргоо органдары жаш балдар курмандык катары чыккан иштерди иликтөө учурунда балдардын жаш курактык өзгөчөлүктөрүн эске алган жол-жоболорду колдонгон эмес, ал эми соттор балдарды коргоону жана купуялуулукту камсыздаган эмес; иштелип чыккан кайра багыттоо механизми балдарга тийиштүү жардам берүү жана дарылоо маселелерин чечүүнү көздөйт. Өкмөт кайра багыттоо механизмдин иштеп чыгууну аяктады, бирок ал отчеттук мезгил ичинде бекитилген эмес. Эксперттер маалымдагандай, жабырлануучулар аларды арыздарын алууга же расмий эмес жарашып алууга макул кылуу максатында адамдарды сатуучулар тарабынан кысымга алынгандыгын белгилешкен; Ички иштер министрлигинин (ИИМ) Күбөлөрдү мамлекеттик коргоо башкармалыгы адамдарды сатуунун курмандыктарына жардам берилгендигин кабарлаганы менен эч кандай кошумча маалымат берген эмес. Мыйзам күбөлөргө тийиштүү мамиле жасалышын талап кылганы менен мамлекеттик органдар бул мыйзамдын талаптарын айрым учурларда гана аткарып турушкан. Өкмөт күбөлөрдүн көптөгөн ачык угууларга

катышуусун талап кылып, ал эми соттук процесстерде аларга ыктымалдуу адамдарды сатуучулардын жанына отурууга туура келген, бул курмандыктардын укук коргоо органдары менен кызматташуу мүмкүнчүлүктөрүн чектеп койгон. Жаңы Жазык кодексине ылайык, судьялар курмандыктардын көрсөтмөлөрүн соттон тышкаркы жерлерден же видеобайланыш боюнча электрондук каражаттардын жардамы менен алса болот. Келип түшкөн маалыматтарга караганда, мамлекет тарабынан берилген жактоочулардын адамдарды сатууга байланышкан иштер боюнча жетиштүү билими болгон эмес. Талдоочулар өспүрүм курмандыктар үчүн юридикалык өкүлчүлүк болбогондугун белгилешкен. Мыйзамда адамдарды сатуучулардын жеке менчигин алып коюп, курмандыктарга кенемте төлөп берүү мүмкүнчүлүгү каралганы менен мамлекеттик органдар мындай кенемте төлөнгөн фактылар тууралуу маалымдаган эмес. Адамдарды сатуунун сексуалдык эксплуатациялоо максатындагы ыктымалдуу курмандыктарын аныктоонун жана коргоонун расмий түрдө жазуу жүзүндөгү жол-жоболору жок болушу курмандыктардын сойкуканаларга рейд жасалган учурларда камакка алынып, жазага тартылуу жаатында аялуу болушун күчөтөт. Кызматтагы адамдар адамдарды сатуунун курмандыктарына алардын адамдарды сатуучулардын мажбурлоосу менен жасаган иш-аракеттери үчүн административдик айып салган, кармаган же жазалаган учурлар жөнүндө эч кандай маалымат келип түшкөн эмес; антсе да курмандыктарды аныктоо боюнча расмий жол-жоболордун жоктугунан улам айрым курмандыктар, балким, укук коргоо органдары тарабынан аныкталбай калышы да ыктымал.

АЛДЫН АЛУУ

Өкмөт адамдарды сатууну болтурбоо боюнча иш-аракеттерди күчөттү. 2019-жылдын март айында Өкмөт Мамлекеттик миграция кызматын расмий түрдө

адамдарды сатуунун алдын алуу жана ага каршы аракеттенүү боюнча улуттук координациялоочу орган катары аныктады. Миграция маселелери боюнча координациялык Кеңеш мамлекеттик органдардын миграция маселелери боюнча, анын ичинде адамдарды сатуу менен күрөшүү боюнча иш-аракеттерин координациялады. Кеңеш Улуттук иш-аракеттер планын жүзөгө ашыруунун жүрүшүн талкуулоо боюнча жергиликтүү деңгээлде төрт отурум өткөрдү. Өкмөт жергиликтүү деңгээлде жети координациялык кеңешти түзүп, анын курамына Өкмөттүн жергиликтүү өкүлдөрү, БӨУ жана жергиликтүү коомдук топтор киргизилген. Аларга улуттук кайра багыттоо механизми түзүлгөндөн кийин анын ишин камсыздоо милдети жүктөлгөн. 2018-жылдын ноябрында Кыргыз Республикасынын Президентине караштуу Чет жактардагы мекендештер менен байланышуу боюнча кеңеш түзүлгөн. Анын милдетине Кыргызстандын чет өлкөдө жүргөн жарандарына колдоо көрсөтүү жана алардын укуктары менен кызыкчылыктарын коргоо кирет. Кыргыз аял судьяларынын ассоциациясы 2014-жылдан 2017-жылга чейинки мезгилде адамдарды сатууга байланыштуу козголгон кылмыш иштери боюнча аналитикалык баяндама жасаган; талдоо курмандыктарга байланышкан жана ыктымалдуу адамдарды сатуучуларды жазыктык куугунтуктоо жаатындагы негизги көйгөйлөрдү аныктоого мүмкүндүк берди. Эл аралык уюмдар жана 38 жергиликтүү БӨУ менен биргеликте Өкмөт адамдарды сатуу жөнүндө маалымдуу болууну жогорулатуу максатында жалпыга маалымдоо каражаттары менен иштешүү боюнча өз иш-аракеттер планын жүзөгө ашырууну камсыздады; маалымдоо кампаниясы өлкөнүн жети облусунан болжол менен 10 000ге жакын адамды камтыды.

Эл аралык уюмдардын колдоосу менен Өкмөт Бишкек жана Ош шаарларында эки ишке орноштуруу борборунун иштешин камсыздоону улантты, алар ишке

орношуу боюнча кызмат көрсөтүүлөр, бош жумушчу орундары, чет элдик лицензияланган кадр агенттиги жөнүндө маалымат, ошондой эле иш издеген адамдарга коопсуз миграция жана ишке орношууну камсыздоо максатында алдын ала кеп-кеңештерди (анын ичинде адамдарды сатууну болтурбоо максатында) берип турган. Бирок мындай жардамдан пайдаланган адамдардын саны белгисиз. Өкмөт ошондой эле ачык-айкын иштеген эки ишке орноштуруу боюнча жеке агенттиктин маалымат базасын колдоого алган: алардын биринде «мамлекет лицензия берген» деген агенттиктердин тизмеси, ал эми экинчисинде өкмөткө алар боюнча даттануулар болгон агенттиктердин тизмеси камтылган. Өкмөт БӨУ уюштурган түз байланыш үчүн акысыз жардам көрсөтүү линиясын жана кеңсени бөлүп берген. Аталган БӨУ чет жактарда иштөө маселелери боюнча кеп-кеңеш берүүчү жардам көрсөткөн; бул түз байланышка болгон телефон чалуулардын аркасында 2018-жылы беш адамдарды сатуунун курмандыгын аныктоо мүмкүн болду. Өкмөт Кыргызстандын мигранттарына эмгек мигранттарынын укуктары жөнүндө маалымат алууга мүмкүндүк берген жана байланышуу телефон номерлери, анын ичинде адамдарды сатуу боюнча түз байланыштардын жана Кыргызстандын жер-жерлердеги элчиликтеринин номерлери жазылган уюлдук телефондор үчүн тиркемелерди колдоого алуусун улантты. Өкмөт тарабынан дипломатиялык кызматкерлерге адамдарды сатууга тиешелүү кандайдыр бир көрсөтмөлөр берилгендиги же коммерциялык мүнөздөгү сексуалдык кызмат көрсөтүүлөргө же мажбурлап иштетүүгө суроо-талаптарды төмөндөтүү боюнча жасалган иш-аракеттер жөнүндө маалымат келип түшкөн эмес.

АДАМДАРДЫ САТУУ

Акыркы беш жыл ичиндеги кабарларга караганда Кыргыз Республикасында адамдарды сатуучулар өлкө ичиндеги курмандыктарды да, чет элдик курмандыктарды да эксплуатацияга дуушар кылышат; адамдарды сатуучулар ошондой эле Кыргыз Республикасынан чыккан курмандыктарды чет жактарда эксплуатациялоого дуушар кылышат. Маалыматтарга караганда, чет өлкөдө иштеген улуу курактагы эмгекчи мигранттар – эркектердин адамдарды сатуунун курмандыгы болуп калуу тобокелдиги чоң. Кыргызстандан чыккан эркектер, аялдар жана балдар Россияда, Казакстанда жана азыраак өлчөмдө Түркияда жана башка европалык өлкөлөрдө, буга теңдеш эле Кыргыз Республикасынын өзүндө да айыл чарбасында, курулуш тармагында жана текстиль өнөр жайында, үй кызматчысы жана бала багуучу катары эксплуатацияга дуушар болот. Кыргыз балдар өлкө ичинде баңгизаттарды сатуу жана жайылтуу чөйрөсүндө мажбурлап иштетүүгө, ошондой эле Кыргызстанда жана кошуна өлкөлөрдө жүк ташуу боюнча иштерде мажбурлап иштетүүгө дуушар болушат. Россияга кайра кирүүгө тыюу салуу Кыргыз Республикасынын эмгек миграциясынын мүнөзүн өзгөрттү. Болжол менен 77000 кыргыз мигранты Россия аймагында мыйзамдуу негизде кирүүгө жана иштөөгө тыюу салынган адамдардын тизмесине киргизилген. Россиянын кара тизмесине кирип калган кыргыз үй-бүлөлөр көбүнчө өз балдарын Россияга иштеп келүүгө жөнөтүшөт, алар ал жакта адамдарды сатуу алдында аялуу болуп калышат.

Аялдар менен кыздар чет жактарда – Индияда, Казакстанда, Россияда, Түштүк Кореяда, Түркияда, Бириккен араб эмираттарында (БАЭ), ошондой эле өлкө ичинде сексуалдык максатта адамдарды сатууга дуушар болушат. Укук коргоо органдарынын кызматкерлеринин арасындагы аракетсиздик жана коррупцияга байланыштуу тынчсыздануу күчөөдө, милиция кызматкерлери

адамдарды сатуунун курмандыктарын, анын ичинде жаш балдарды, коркутуп, акча талап кылышат, ошондой эле укук коргоо органдарынын кызматкерлери ыктымалдуу адамдарды сатуучулардан ишти жаап салуу үчүн пара алышат деген маалыматтар бар. Тилемчилик кылып көчөдө жүргөн балдар жана үйдө үй жумушун жасаган балдар (көбүнчө алыскы туугандарыныкында) адамдарды сатуу алдына аялуу болуп саналышат. Өзбекстан менен Тажикстандагы аялдар менен жашы жете элек кыздар сексуалдык максатта адамдарды сатууга дуушар болушу ыктымал. Ал эми Өзбекстан менен Тажикстандан келген эркектер Кыргыз Республикасынын түштүк регионундагы мажбурлап иштетүү алдында аялуу болуп саналат. Өзбекстан менен Тажикстандан, Түркмөнстандан чыккан айрым эркектер менен аялдар Россияга, Казакстанга, БАЭге жана Түркияга миграция максатында өлкөдөн чыгып кетишет жана ал жактарда эмгектик жана сексуалдык эксплуатацияга кабылышат. Эл аралык уюмдар менен БӨУ маалымдагандай, Сириядагы экстремисттерге кошулуп кеткен Кыргызстандын айрым жарандары ал жакта эрксиздеп калууга мажбур болууда, азгыруучулар көп учурда аларды, анын ичинде жашы жете электерди, Түркиядан иш таап беребиз деп алдап, Сирияга алып кетишет жана аларды согушка, иштөөгө мажбурлап, же сексуалдык эксплуатациялоого дуушар кылышат.